

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci žalobkyne **D. L.**, bytom O., zastúpenej M. P., advokátom so sídlom v Zubrohlave 215, proti žalovanému **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Žilina**, so sídlom J.M. Hurbana č. 16, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2006/03134 zo dňa 21.12.2006, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21S 25/2007-32 zo dňa 27.05.2008 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21S 25/2007-32 zo dňa 27. mája 2008 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného č. 2006/03134 zo dňa 21.12.2006, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu (Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove), ktorým bola žalobkyňa zaviazaná vrátiť peňažný príspevok za opatrovanie starej matky, M. M., za obdobie od 01.10.2005 do 28.02.2006 v celkovej výške 29 260,-Sk. Krajský súd zároveň zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške 8 659,-Sk, v lehote troch dní, na účet právneho zástupcu žalobkyne.

Krajský súd poukázal na to, že podkladom pre vydanie napadnutých rozhodnutí správnych orgánov bolo rozhodnutie žalovaného č. 2006/01649 zo dňa 12.07.2006, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove č. 0474346571/2006-OPPK, zo dňa 22.08.2006 o odňatí peňažného príspevku za opatrovanie od 01.10.2005 vo výške 5 852,-Sk mesačne a výplata príspevku za opatrovanie bola pre žalobkyňu zastavená od 01.03.2006. Podľa krajského súdu boli uvedené rozhodnutia správnych orgánov, ktorými bol odňatý žalobkyni peňažný príspevok za opatrovanie starej matky M. M., zrušené rozsudkom Krajského súdu v Žiline v konaní 10S 228/2006 a vec bola vrátená žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie. Pokiaľ ide o splnenie nároku na peňažný príspevok za opatrovanie, krajský súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 4/2007 ako judikát č. 53, z ktorého vyplýva, že fyzická osoba, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa dočasne nemusí nachádzať v jeho domácnosti, ak zabezpečuje bežné potreby pre domácnosť (nákup a podobne), jej neprítomnosť potom nemožno bez ďalšieho považovať za prerušenie celodenného, osobného a riadneho opatrovania. Na základe uvedeného preto krajský súd vyvodil záver, že žalobkyňa ako študentka Katolíckej univerzity v Ružomberku, študujúca v externej forme štúdia, spĺňa zákonné požiadavky pre vznik nároku na peňažný prostriedok za opatrovanie.

Žalovaný v odvolaní proti rozsudku súdu žiadal, aby odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok tak, že žalobu zamietne a žalobkyni neprizná právo na náhradu trov konania. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že napadnutému rozhodnutiu predchádzalo rozhodnutie žalovaného č. 2006/01844/02 zo dňa 04.10.2006, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu o odňatí peňažného príspevku žalobkyni za opatrovanie starej matky. Toto rozhodnutie bolo rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. 10S 228/2006-32 zo dňa 29.05.2007 zrušené podľa § 250j ods. 2 písm. c/ a e/ O.s.p. V súčasnosti sa vec nachádza na správnom orgáne prvého stupňa, ktorý opakovane rozhodol o odňatí a zastavení peňažného príspevku za opatrovanie žalobkyni.

Žalovaný je toho názoru, že v danom prípade nebola pre poberanie peňažného príspevku za opatrovanie naplnená zákonná požiadavka celodennej, osobnej a riadnej starostlivosti o blízku osobu v zmysle § 64a ods. 1 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnej pomoci“), nakoľko žalobkyňa externe navštevuje Katolícku univerzitu v Ružomberku od 23.09.2005 a počas štúdia nemôže byť splnená najmä podmienka osobného opatrovania, ktorú nemožno preniesť na inú osobu.

Pokiaľ ide o odvolávanie sa krajského súdu na judikát Najvyššieho súdu SR č. 53/2007,

žalovaný k tomu uvádza, že štúdiom na vysokej škole žalobkyňa nezabezpečuje potreby opatrovanej osoby, ale svoje osobné potreby.

V súvislosti s odôvodnením rozsudku žalovaný poukazuje na to, že na strane 4 rozsudku sa chybne uvádzajú namiesto opatrovania starej matky M. M. opatrovanie maloletej dcéry L. J., ako aj opustenie domácnosti dcéry. Podľa žalovaného ide o inú účastníčku konania a v novom rozhodnutí nemôže žalovaný nahradiť záver súdu uvedením iných dôvodov.

Záverom žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa bola pri podaní žiadosti ako aj v rozhodnutí o priznaní peňažného príspevku za opatrovanie upozornená na povinnosť oznámiť do ôsmich dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich pre trvanie nároku na peňažný príspevok za opatrovanie, na jeho výšku a výplatu alebo poskytovanie.

K odvolaniu žalovaného proti rozsudku krajského súdu podala vyjadrenie žalobkyňa, ktorá uvádza, že vydaný rozsudok považuje za vecne správny. Podľa žalobkyne výkon činnosti podľa § 64a zákona o sociálnej pomoci ju nesmie vylúčiť z možnosti realizovať aspoň v obmedzenom rozsahu popri riadnom opatrovaní aj svoje potreby a záujmy. Žalobkyňa preto navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a žalovaného zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania v sume 1 650,-Sk, a to za jeden úkony právnej pomoci spolu s prislúchajúcim režijným paušálom (1 460,-Sk + 190,-Sk).

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Odvolací súd vo veci rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania s poukazom na ustanovenie § 250ja ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom od 15.10.2008).

Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove č. 18819/2005-OPPK zo dňa 21.12.2005 bol žalobkyňi priznaný peňažný príspevok za opatrovanie starej matky, M. M.. Čestným prehlásením zo dňa 27.04.2006 žalobkyňa oznámila skutočnosť, že navštevuje vysokú školu a zároveň poberá peňažný príspevok za opatrovanie. Na žiadosť správneho orgánu Katolícka univerzita v Ružomberku listom zo dňa 14.06.2006 potvrdila, že žalobkyňa študuje na tejto univerzite, na Pedagogickej fakulte, v externej forme štúdia od 23.09.2005, pričom štúdium prebieha v piatok popoludní a v sobotu v osemhodinových blokoch. Na základe tejto skutočnosti prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. 047434/2006-OPPK zo dňa 22.08.2006 odňal žalobkyňi peňažný príspevok za opatrovanie od 01.10.2005 vo výške 5 852,-Sk mesačne a jeho

výplatu zastavil od 01.03.2006. Na odvolanie žalobkyne žalovaný správny orgán toto rozhodnutie potvrdil rozhodnutím č. 2006/01844/02 zo dňa 04.10.2006. Na podklade týchto rozhodnutí Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove rozhodnutím č. 067791/2006-OPPK zo dňa 31.10.2006 rozhodol o povinnosti žalobkyne vrátiť peňažný príspevok za opatrovanie starej matky M. M. za obdobie od 01.10.2005 do 28.02.2006 v celkovej výške 29 260,-Sk.

Napadnutým rozhodnutím č. 2006/03134 zo dňa 21.12.2006 žalovaný správny orgán v odvolacom konaní potvrdil napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove, keďže sa stotožnil s právnym názorom prvostupňového správneho orgánu, že žalobkyňa nespĺňa zákonné podmienky pre poskytovanie peňažného príspevku za opatrovanie. Žalovaný poukázal na to, že v prípade externého štúdia nie je možné posudzovať splnenie účelu peňažného príspevku za opatrovanie len na základe toho, že ide o 20 dní v roku, počas ktorých fyzická osoba opatrovanie občana s ťažkým zdravotným postihnutím nevykonáva, ale do úvahy treba vziať aj časovú náročnosť prípravy na jednotlivé skúšky, ako aj ich samotné vykonanie, prípadne vykonávanie iných činností súvisiacich so štúdiom. Žalovaný zdôraznil aj pojem osobné opatrovanie, ktorý podľa neho vyjadruje skutočnosť, že opatrovanie občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím môže poskytovať len fyzická osoba, ktorej sa predmetný peňažný príspevok poskytuje.

Najvyšší súd sa stotožňuje s právnym posúdením veci krajským súdom a dôvody zrušenia rozhodnutia žalovaného uvedené v rozsudku krajského súdu na strane 2 odsek 1 tohto rozsudku považuje za vecne správne, tieto si v plnej miere osvojuje ako svoje vlastné a podľa § 219 ods. 2 rozsudok krajského súdu z dôvodov v ňom uvedených potvrdzuje.

Nad rámec dôvodov krajského súdu odvolací súd len dopľňuje, že samotný odkaz na súdnu judikatúru je potrebné vnímať ako stanovenie hľadísk pre posúdenie celodennej starostlivosti o opatrovanú osobu, ktorá starostlivosť však nemôže znamenať vzdanie sa akéhokoľvek osobného života opatrujúcej osoby a nemôže znamenať ani také časové vymedzenie opatrovania, ktoré presahuje dennú únosnú mieru opatrovateľskej činnosti. Treba vziať zreteľ na skutočnosť, že ekvivalentom opatrovania je príspevok za opatrovanie, nie však odmena zodpovedajúca odpracovanej dobe. Pokiaľ žalovaný poukazoval na obsah metodického usmernenia vo vzťahu k osobám, ktoré študujú a vylúčil možnosť vykonávania opatrovateľskej činnosti, súd len poznamenáva, že nejde o všeobecne záväzný právny predpis, ale o názor, ktorý môže a musí byť konfrontovaný s reálnou životnou situáciou žalobkyne a tiež opatrovanej osoby, čo sa v danom prípade nestalo, pretože skúmanie reálneho času potrebného pre opatrovanie (jeho časové a obsahové vymedzenie) nebolo predmetom dokazovania. V rozhodnutiach žalovaného nie je reakcia

na obsah odvolania žalobkyne o časovej potrebe účasti na vzdelávaní (tvrdila 4 x 4 hodiny) a o distančnej forme vzdelávania, pričom žalovaný argumentoval 8 hodinovými blokmi počas dvoch dní týždenne počas školského roka. Metodický pokyn tiež nie je možné považovať za dôkaz, ako to uvádzal žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe a v podanom odvolaní.

Pokiaľ sa v rozsudku krajského súdu zrejme nedopatrením uviedli súvislosti s opatrovaním inej osoby, ako na to poukázal žalovaný v podanom odvolaní, odvolací súd je toho názoru, že to nič nemení na správnosti vecných dôvodov, pre ktoré bolo preskúmané rozhodnutie zrušené.

Súd nepriznal žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania s poukazom na § 250k ods. 1 vety druhej OSP, keďže v odvolacom konaní bolo podané len nemeritórne vyjadrenie k podanému odvolaniu, ktoré pre právne posúdenie veci odvolacím súdom nemalo vecný význam.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. októbra 2008

Za správnosť vyhotovenia:
Zuzana Katuščáková

JUDr. Ida Hanzelová, v. r.
predsedníčka senátu